

รู้จัก เข้าใจ... เด็ก Gen Alpha

รู้จัก เข้าใจ... เด็ก Gen Alpha

GEN ALPHA ยุคแห่งการใช้เทคโนโลยีมากที่สุดและร่ำรวยที่สุดในอนาคต

เด็กเจนเนอเรชันอัลฟา (Generation Alpha) คือเด็กที่เกิดระหว่างปี 2010 - 2025 ในทุกๆ สัปดาห์จะมีเด็กเกิดใหม่มากกว่า 2.5 ล้านคนทั่วโลก และในปี 2025 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของ Gen Alpha ประชากรกลุ่มนี้จะมีมากกว่า 2 พันล้านคนทั่วโลก คนในเจนอื่นๆ ต้องทำความรู้จักและเข้าใจการใช้ชีวิตและอยู่ร่วมกับเด็กเจนนี้ให้ได้บนโลกใบเดียวกัน

เด็กเจนเนอเรชันอัลฟา เติบโตท่ามกลางความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวดเร็วและแฉะล้อมด้วยสื่อเทคโนโลยีต่างๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ ไอแพด กล้องดิจิทัล สมาร์ทโฟน สมาร์ทบอร์ด กล่าวได้ว่าสื่อเทคโนโลยีกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้

เด็กเจนเนอเรชันอัลฟามีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างจากเด็กเจนเนอเรชันอื่นๆ ดังนี้

1. ใช้ชีวิตอยู่คนเดียว (Individualism) เด็กเจนเนอเรชันอัลฟาสามารถอยู่ได้ด้วยตัวเอง อาศัยเทคโนโลยีในการใช้ชีวิต ทำให้ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น
2. เชี่ยวชาญเทคโนโลยี (Robust Education Technology Savvy) เด็กเจนเนอเรชันอัลฟาเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ด้วยเทคโนโลยีและให้ความสำคัญเป็นส่วนหนึ่งในชีวิต
3. อาชีพผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Generation) เด็กเจนเนอเรชันนี้จะกล้าลองกล้าทำสิ่งใหม่ๆ ทำให้อาชีพส่วนใหญ่ของคนในเจนนี้เป็นประกอบการธุรกิจ
4. ขาดการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Less of Human Contact or Relationship) เมื่อสามารถอยู่ได้ด้วยตัวเองแล้ว การติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่นก็น้อยลง แม้มแต่ในครอบครัวของตัวเอง
5. ได้ความรักท่วมท้น (Extreme Coddle) มาจากการที่พ่อแม่ยุคปัจจุบันมีลูกน้อยลง มีหลานน้อยลง ทำให้ทุ่มเทความรักความเอาใจใส่และความหวังไปที่ลูกมากเกินไป ซึ่งบางครั้งอาจกลายเป็นปัญหาได้
6. ขาดความยืดหยุ่น (Less of Resilience) การใช้ชีวิตผูกติดกับเทคโนโลยีมากเกินไป ก็อาจทำให้เด็กเจนเนอเรชันอัลฟามีพฤติกรรมคล้ายกับหุ่นยนต์ ใช้ชีวิตประจำวันตามโปรแกรมที่พ่อแม่ตั้งให้ไว้ ห่างไกลจากธรรมชาติและสังคม
7. คุณธรรมและจิตวิญญาณลดลง (Moral and Spiritual Weakness) เมื่อใช้ชีวิตแบบหุ่นยนต์ความรู้สึกก็ไม่จำเป็นอีกต่อไป พวกเขาอาจรู้สึกที่ไม่จำเป็นต้องอดทนรอคอยอะไร ไม่ต้องรู้สึกผิดหวัง หรือเสียใจกับเรื่องอะไร

ข้อเด่นของเจนเนอเรชันนี้คือ สามารถรับมือกับเทคโนโลยีได้เร็ว ค้นหาความรู้เก่ง มีความเป็นผู้ประกอบการอยู่ในตัวเอง ส่วนข้อที่น่าเป็นห่วงและกังวลคือ เด็กเจนเนอเรชันนี้อยู่กับเทคโนโลยีมากกว่าพ่อแม่และครู จึงมักจะมีปัญหาเรื่องการปฏิสัมพันธ์กับทั้งพ่อแม่ เพื่อน ครูและชุมชน มีปัญหาทักษะการสื่อสารเพราะขาดการสื่อสารกันด้วยแววตา กายสัมผัส วจีสัมผัส ทำให้ไม่รู้จักความเอื้ออาทร ไม่มีน้ำใจกับผู้อื่น ที่สำคัญหากเด็กเจนอัลฟาไม่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา เขาจะอยู่กับตัวเองมากขึ้น ความผูกพันกับองค์กรและถิ่นฐานเดิมไม่มี ไม่รู้จักและภูมิใจในรากเหง้าวัฒนธรรมของตัวเอง

เด็กยุคใหม่... ทำไมมีปัญหา (พฤติกรรม)

พฤติกรรมของเด็กเจนอัลฟาที่อาจก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ได้ นั่นคือ

1. ใช้ชีวิตอยู่คนเดียวได้โดยไม่ต้องเจอคนอื่น

เด็กยุคนี้พร้อมที่จะอยู่คนเดียวท่ามกลางเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล ทำให้ขาดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ด้วยกัน ดังนั้นความเข้าใจในเพื่อนมนุษย์และครอบครัวจะไม่มี ไม่รู้จักเห็นอกเห็นใจหรือเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น รวมถึงไม่รู้ถึงการสื่อสารกับคนอื่นในแบบที่ถูกต้อง

2. ข้อมูลที่มากมาย แต่ไม่รู้ว่าจะอะไรจริง อะไรไม่จริง

ในยุคที่การสื่อสารถึงกันได้ง่ายและรวดเร็ว ทำให้ข้อมูลต่างๆ ғаโถมเข้ามาที่ตัวเด็กมากมายแต่ไม่รู้ว่าจะอะไรคือความจริงและอะไรคือเรื่องที่ไม่จริง หากเด็กเจนอัลฟาไม่รู้จักคิดวิเคราะห์จะทำให้โดนล่อลวงได้ง่าย นอกจากเด็กจะต้องรู้จักวิเคราะห์ข้อมูลเป็นแล้ว การที่โลกมีข้อมูลข่าวสารและการเรียนรู้ที่หลากหลายผ่านดิจิทัลในทุกรูปแบบทุกภาษาจะทำให้เด็กเจนอัลฟาไม่จำเป็นต้องเรียนรู้ในรูปแบบเดิมๆ อีกต่อไป สามารถเรียนหนังสือบนระบบ e-Education ได้ด้วยตนเองไม่ว่าจะอายุเท่าไรก็ตาม ครูหรือพ่อแม่ไม่ได้เป็นผู้รู้ดีที่สุดสำหรับเขาอีกต่อไปในเมื่อเขาสามารถหาข้อมูลได้ด้วยตัวเอง ดังนั้นปัญหาที่ตามมาคือเด็กจะไม่มีเคารพผู้ใหญ่

ประเด็นท้าทายคือ เด็กๆ ตั้งรับกับโลกที่เต็มไปด้วยข้อมูลมากมายหลากหลายนี่ยังไง พ่อแม่ ผู้ปกครองและครูได้ฝึกให้เด็กรู้จักตัวเอง สอนให้เขาคิดถึงครอบครัว ชุมชน ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันที่จะคอยป้องกันและดูแลกันยามเมื่อเกิดปัญหาไว้หรือไม่ ผู้ใหญ่ที่มีบทบาทดูแลเด็กเจนอัลฟาจึงควรฝึกให้เด็กมีทักษะการคิดวิเคราะห์และเสริมสร้างความผูกพันกับครอบครัว ชุมชน สังคมและความเป็นมนุษย์ที่มีชีวิตจิตใจไว้ เพื่อให้พวกเขาสามารถเรียนรู้และตัดสินใจในการใช้ชีวิตในอนาคตได้ถูกต้องเหมาะสม

3. เด็กเจนอัลฟาถูกเลี้ยงดูแบบไขว่ในหิน

เด็กได้รับความรักความห่วงใยจากพ่อแม่มากเกินไป เนื่องจากปัจจุบันพ่อแม่มีลูกเพียงคนเดียวหรืออย่างมากแค่ 2 คน ทำให้พ่อแม่ทุ่มเทความรักและความหวังไว้กับลูกมาก และส่วนใหญ่จะมีวิธีการเลี้ยงลูกที่ไม่ถูกต้อง หลายครอบครัวพ่อแม่มีปัญหาบกพร่องในการเลี้ยงลูกต่างๆ ที่ครอบครัวมีสภาพปกติ ต่างจากแต่ก่อนที่เวลาพบเด็กมีปัญหา มักจะเกิดกับครอบครัวเด็กที่ขาดทุนทรัพย์ ครอบครัวหย่าร้าง มีการศึกษาต่ำและปล่อยปละละเลย

ครอบครัวมีเงิน มีการศึกษาแต่เลี้ยงลูกไม่เป็น กลายเป็นปัญหาใหม่ในสังคม กลุ่มพ่อแม่ที่มีฐานะดี มีการศึกษาสูง ไม่ได้หย่าร้าง แต่กลับเลี้ยงลูกไม่เป็น เลี้ยงลูกให้มีทุนชีวิตต่ำ ทำให้มีพฤติกรรมเสี่ยง แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาทั้งเรื่องเพศ ความรุนแรงและอื่นๆ จากการศึกษาพบว่า ประเทศไทยเริ่มพบสภาวะการณครอบครัวที่ฐานะดีแต่มีปัญหาในการเลี้ยงลูกมากขึ้นจนน่าเป็นห่วง

4. เข้าใจและรู้จักความเป็นธรรมชาติน้อยลง

เด็กเจนอัลฟาในยุคดิจิทัลมีสื่อต่างๆ หลากหลายให้ดู ได้ดู ได้เล่น ได้พูดคุย ได้รู้ข่าวสารต่างๆ โดยไม่ต้องออกนอกบ้านเลย ทำให้เด็กยุคนี้ห่างไกลจากธรรมชาติ ไม่รู้สึกดีต่อกับธรรมชาติ ห่างไกลจากความผูกพันกับคนอื่นและห่างไกลศีลธรรม ขาดน้ำใจ ขาดความเอื้ออาทรและความเมตตาปราณีต่อสัตว์ รวมถึงการอดทนรอคอยก็ลดน้อยถอยลง

หากจิตใจคนเราในอนาคตจะไม่มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีแต่ความเห็นแก่ตัว ไม่รู้จักอดทน ไม่ยอมรับความผิดหวังหรือเศร้า ทั้งหมดนี้จะทำให้ป่วยด้วยโรคทางสุขภาพจิตกันมากขึ้นและไม่สามารถจัดการกับอารมณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตด้วยวิธีที่ถูกต้อง แต่ใช้วิธีที่ผิดๆ ในการแก้ปัญหา เช่น ฆ่าตัวตาย ใช้ความรุนแรง และทำร้ายคนอื่น

เด็กเจนอัลฟา สอนอย่างไร...ให้รุ่ง

เด็กเจนอัลฟามีแนวทางใหม่ๆ ในการเรียนรู้ ทำให้สถานศึกษาต้องเตรียมความพร้อม และปรับตัวให้ทันต่อความสนใจของเด็ก ทักษะสำคัญที่ควรพัฒนาในเด็กเจนอัลฟา ประกอบด้วย การคิดอย่างมีวิจารณญาณและแก้ปัญหาเป็น (Critical Thinking and Problem Solving) การคิดในเชิงสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ความฉลาดในการใช้สื่อดิจิทัล (Digital Wisdom) การรู้จักปรับตัวและการทำงานเป็นทีม (Collaboration) ความอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค (Resilience) การสื่อสารชัดเจน มีประสิทธิภาพ (Communication) และความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจคนอื่น (Compassion) ทักษะเหล่านี้จะเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีให้เด็กสามารถปรับตัวและเรียนรู้การใช้ชีวิตได้อย่างรู้เท่าทัน ไม่ตกเป็นเหยื่อในโลกออนไลน์และสังคมวัตุนิยม

การเสริมสร้างทักษะทั้ง 7 ประการ ด้วย Be 5 ที่ครูยุคใหม่ควรเป็นได้แก่ นักคิดสร้างสรรค์ (Be Creator) เพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพใหม่ๆ ให้แก่เด็ก นักเรียนรู้ (Be Learner) เพื่อเติมเต็มการเรียนรู้ให้แก่เด็กอย่างต่อเนื่อง นักสื่อสาร (Be Communicator) เพื่อทักษะในการเจรจาพูดคุยกับเด็กอย่างเข้าใจด้วยเหตุและผล นักจัดกระบวนการเรียนรู้ (Be Facilitator) เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ และนักพัฒนา (Be Developer) เพื่อส่งเสริมความสามารถของเด็กได้อย่างเต็มศักยภาพ

สื่อเทคโนโลยีมีอิทธิพลทั้งทางลบและทางบวกต่อการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก หลายประเทศให้ความสำคัญกับการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการศึกษา อาทิ ประเทศสหรัฐอเมริกา ตระหนักว่าเทคโนโลยีมีความสำคัญต่อวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยีเอื้ออำนวยและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามรูปแบบที่ตนเองต้องการ ไม่ว่าจะเป็นการทบทวนเนื้อหาในห้องเรียนหรือการสืบค้นความรู้ตามที่ตนสนใจ การใช้เทคโนโลยีสามารถลดข้อจำกัดในเรื่องของเนื้อหา เวลา และสถานที่ ผู้เรียนสามารถกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองโดยเรียนผ่านแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ มีงานวิจัยที่ศึกษาถึงพฤติกรรมและผลจากการใช้เทคโนโลยีกับเด็กปฐมวัย พบว่าการนำเทคโนโลยีมาใช้ช่วยสอนเด็กจะช่วยเพิ่มแรงกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้เด็กสนใจในการเรียนมากกว่าการเรียนแบบไม่ใช้เทคโนโลยีเข้าช่วย (สรวงมณท์ สิทธิสมาน, 2561) การใช้สื่อเทคโนโลยีในทางที่เหมาะสมจึงนำไปสู่ช่องทางการเรียนรู้ใหม่ๆ และสามารถนำมาใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิด สติปัญญาและอารมณ์ ช่วยในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเด็ก และระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ได้ (NAEYC & The Fred Rogers Center, 2012) ดังนั้น บทบาทของครูและผู้ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยในการเลือกและการใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัยในยุคนี

ในทางกลับกันหากใช้สื่อเทคโนโลยีในทางที่ไม่เหมาะสมและขาดการบริหารจัดการที่ดี เช่น ให้เด็กใช้โดยปราศจากการควบคุมดูแลของผู้ใหญ่ ใช้มากเกินไปหรือใช้ไม่เหมาะสมกับวัยของเด็ก ก็อาจส่งผลด้านลบต่อพัฒนาการ การเรียนรู้และคุณภาพชีวิตของเด็กในด้านต่างๆ ได้ (NAEYC & The Fred Rogers Center, 2012) ก่อนที่จะนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้กับเด็กปฐมวัย พ่อแม่ครูและผู้ดูแลเด็กควรต้องรู้เท่าทันคุณประโยชน์และโทษของสื่อเทคโนโลยี รวมทั้งมีแนวทางในการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อพัฒนาการ เมื่อเด็กใช้สื่อจะต้องมีผู้ใหญ่คอยแนะนำเพื่อให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมตามประเด็นที่เด็กสนใจ มีกระบวนการในการคัดสรรและกลั่นกรองคุณภาพของสื่อดิจิทัลที่จะนำมาใช้กับเด็กหรือให้เด็กใช้นอกจากนี้ สรวงมณท์ สิทธิสมาน (2561) เสนอแนวทางการใช้สื่อเทคโนโลยีหรือดิจิทัลที่เหมาะสมและสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้ 1) ใช้เป็นทางเลือก 2) ใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ 3) ใช้เสริมสื่อหลัก 4) ใช้เท่าที่จำเป็น 5) ใช้ให้เหมาะสมกับวัย 6) ใช้วิธีกำหนดเวลา 7) ใช้ให้ปลอดภัย และ 8) ใช้ร่วมไปกับเด็ก ไม่ปล่อยให้เด็กใช้ลำพัง โดยผู้ใหญ่ต้องเป็นแบบอย่างของการใช้

ทำอย่างไรให้เด็กๆ ใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทันและชาญฉลาด

พัฒนาทักษะการรู้คิด ฝึกให้เด็กคิดและวิเคราะห์เป็น ด้วยการใช้คำถามปลายเปิด กระตุ้นให้เด็กคิดและแสดงความคิดเห็น ชวนสังเกต คิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณไตร่ตรอง ฝึกให้เด็กคิดว่าเรื่องที่ได้ฟังนั้นเป็นข้อเท็จจริงหรือไม่ สมควรเชื่อถือหรือไม่ โดยพิจารณาจากข้อมูลที่รับทั้งหมดรอบด้านแล้วตัดสินใจว่าสุดท้ายควรเป็นอย่างไร

ทักษะการรู้เท่าทัน เด็กที่คิดเป็นจะรู้เท่าทันในทุกเรื่องและสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและปลอดภัย รู้จักคิด ตัดสินใจ วางแผนและแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง รู้เท่าทันคน สามารถจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังได้

การสร้างจิตสำนึกที่ดี การที่ผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กในการดำเนินชีวิตหรือการมีส่วนช่วยเหลือสังคม การปลูกฝังสิ่งที่ดีนั้นผู้ใหญ่ต้องใช้วิธีการที่เกิดจากรักและสัมพันธ์ภาพที่ดี เมื่อหัวใจของเด็กเปิด สมองของเด็กก็จะเปิดตามไปด้วย เด็กก็จะค่อยๆ ซึมซับนำแบบอย่างที่ดีนั้นไปปฏิบัติจนเกิดเป็นจิตสำนึกที่ดีและกลายมาเป็นจิตอาสา ร่วมกันพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมที่ดีและมีคุณภาพได้

รายการอ้างอิงและบรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต. (2561, 31 ตุลาคม). สธ.ผนึกพลัง 84 องค์กร ประกาศเจตนารมณ์ คัดกรองเด็กและเยาวชน ป้องกันและแก้ไขปัญหาติดเกม. ข่าวประชาสัมพันธ์กรมสุขภาพจิต. สืบค้นจาก <http://www.prdmh.com>
- คม ชัด ลึก. (2559, 24 กรกฎาคม). ถอดรหัสเลี้ยงลูกยุคเจนอัลฟา (Gen Alpha). สืบค้นจาก <https://www.komchadluek.net/news/edu-health/210348>
- ชนิพรธณ จาติเสถียร, กันตวรรณ มีสมสาร และอภิรติ ไชยกาล. (2560). วิฤตปฐุมวัยและแนวทงแก้ไข. กรุงเทพมหานคร: พลัสเพรส.
- ชอย อุณ ชิล. (2557, 19 มิถุนายน). นวัตกรรมวิธีการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสังคมดิจิทัล: กรณีศึกษาในประเทศไทย. สืบค้นจาก https://www.tkpark.or.th/tha/papers_detail/48/
- น้อมศรี เคท. (2561, 25 มกราคม). ประสบการณ์เทคโนโลยีสำหรับเด็กอนุบาล. สืบค้นจาก <http://www.pecerathailand.org/2018/01/668.html>
- เพ็ญสินี ธิติธรรมรักษา. (2562, 29 พฤศจิกายน). นพ.สุริยเดว ทรีปาตี: ให้ลูกร่วมทุกข์สุข เรียนวิชาผิดหวังรับมือเด็กเจนอัลฟาด้วยพลังบวก. สืบค้นจาก <https://thepotential.org/2019/11/29/alpha-generation-treat/>
- ภาวิณี เทพคำราม. (2557, 27 พฤศจิกายน). ห่วงพฤติกรรมเด็กไทยรับสื่อไม่เหมาะสม. กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. สืบค้นจาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/26621>
- มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย. (ม.ป.ป.). Happy ICT เด็กไทยรู้เท่าทันสื่อ. สืบค้นจาก <http://www.inetfoundation.or.th/ichappy/index.php?act=about>
- สิริภิญญ์ อินทรประเสริฐ. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของสื่อกับพฤติกรรมความรุนแรงของเด็กและเยาวชน ในกรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 10(3), 17-36.
- สรวงมณต์ สิทธิสมาน. (2556, 6 พฤศจิกายน). “สื่อ” ตัวการกระตุ้นความรุนแรงในเด็ก. ผู้จัดการออนไลน์. สืบค้นจาก <http://www.manager.co.th/Family/ViewNews.aspx?NewsID=9550000135119>
- สรวงมณต์ สิทธิสมาน. (2561, 25 ตุลาคม). การบริหารจัดการสื่อดิจิทัลเพื่อเด็กปฐมวัย. สืบค้นจาก <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=28300>
- สรวงมณต์ สิทธิสมาน. (2561, 14 พฤศจิกายน). การใช้สื่อดิจิทัลกับเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ. ผู้จัดการออนไลน์. สืบค้นจาก <https://mgronline.com/qol/detail/9610000113522>
- สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ. (2555, 20 ธันวาคม). สมัชชาสุขภาพครั้งที่ 5 มติ 9. สืบค้นจาก <https://www.samatcha.org/node/121>
- สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้. (2560, 23 กุมภาพันธ์). สรุปการเสวนาเรื่อง "เด็กกับเทคโนโลยี ความพอดีอยู่ที่ไหน" สืบค้นจาก <http://www.okmd.or.th/bbl/documents/699/>
- สำนักงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ. (2557). พลังแห่งรักชนะอดีตเทียม. สืบค้นจาก http://www.healthinfo.in.th/hiso5/healthy/news.php?names=15&news_id=5008
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2558). สำรองการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ.2558 สืบค้นจาก <http://www.service.nso.go.th/nso/web/survey/surtec5-1-3.html>
- สำนักเฝ้าระวังทางวัฒนธรรมและประชาสัมพันธ์ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม. (2557). คู่มือการขับเคลื่อนงานการสร้าง

ภูมิคุ้มกันของสังคมในมิติวัฒนธรรม. สืบค้นจาก www.m-culture.go.th/files/manual_cultural_vaccine_28-2-57
อมรินทร์ เบบี แอนด์ คิดส์. (2562, 5 สิงหาคม). รู้ให้ลึก ลูกเจนอัลฟา (Gen Alpha) ทำไมมีปัญหาพฤติกรรม.

สืบค้นจาก <https://www.amarinbabyandkids.com/parenting/gen-alpha-kids/>

American academy of pediatrics. (2009). Media violence. *Pediatrics*, 124(5), 1495-1503.

Jackson, S. (2011). Learning, digital media, and creative play in early childhood. Retrieved from
<http://spotlight.macfound.org/featured-stories/entry/learning-digital-media-and-creative-play-in-early-childhood>

Jary, S. (2018). How much screen time is healthy for children?. Retrieved from <http://www.techadvisor.co.uk>

NAEYC & Fred Rogers Center for Early Learning and Children's Media. (2012). Technology and Interactive Media as Tools in Early Childhood Programs Serving Children from Birth through Age 8.

Joint position statement. Washington, DC: NAEYC; Latrobe, PA: Fred Rogers Center at St.

Vincent College. Retrieved from <http://www.naeyc.org/content/technology-and-young-children>.

Riley, D., San Juan R.R., Klinkner, J., and Ramminger, A. (2008). *Social & Emotional Development: Connecting Science and Practice in Early Childhood Settings*. The United State of America: Redleaf Press.

Vandewater, Bickham, and Lee. (2006). Time well spent? Relating television use to children's free-time activities. *Pediatrics*, 117(2), 181-191; DOI: <https://doi.org/10.1542/peds.2005-0812>